

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 9. juli 2015.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući sudija
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 9. jula 2015.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO DEVETOM ZAHTJEVU OPTUŽENOG
ZA PONOVRNO OTVARANJE DOKAZNOG POSTUPKA ODBRANE**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Tužilaštvo

g. Radovan Karadžić

PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Devetom zahtjevu za ponovno otvaranje dokaznog postupka odbrane: Izjava Radomira Bjelanovića", koji je optuženi podnio 11. juna 2015. (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku s tim u vezi.

I. Kontekst i argumenti

1. U Zahtjevu, optuženi traži odobrenje za ponovno otvaranje dokaznog postupka odbrane kako bi se prihvatila Izjava Radomira Bjelanovića na osnovu pravila 92^{quater} Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ S tim u vezi, optuženi se poziva na izjavu koju je Tužilaštvo uzelo 2003. godine (dalje u tekstu: Izjava).²

2. Kako tvrdi optuženi, Bjelanović u toj Izjavi pruža važne dokaze koji pobijaju postojanje udruženog zločinačkog poduhvata za protjerivanje bosanskih Muslimana s područja pod kontrolom bosanskih Srba.³ Optuženi upućuje na dijelove Izjave gdje Bjelanović i) navodi da je kao načelnik policijske stanice u Vlasenici spasio živote mnogim bosanskim Muslimanima, i da ga je bez obzira na to Mićo Stanišić ipak imenovao na mjesto načelnika policijske stanice u Milićima; i (ii) pruža informacije u vezi sa naoružavanjem i ubijanjem civila, koje su počinili bosanski Muslimani.⁴ On tvrdi da izjava ima dokaznu vrijednost i da ima tendenciju da pokaže da se organi vlasti u Republici Srpskoj (dalje u tekstu: RS) nisu zalagali za to da se čine zločini nad bosanskim Muslimanima, i da su štitili bosanske Muslimane koji su bili u njihovoj nadležnosti.⁵ Pored toga, Bjelanović sugerše da dokazi koji govore o tome da su se bosanski Muslimani sami naoružavali i činili zločine nad civilima govori u prilog tome da se bosanski Srbi nisu naoružali u svrhu protjerivanja bosanskih Muslimana.⁶

¹ Zahtjev, par. 1.

² Zahtjev, par. 2.

³ Zahtjev, par. 1-2.

⁴ Zahtjev, par. 2, odnosi se na Izjavu, par. 25, 35-36, 38, 44-49, 71 (Vijeće napominje da se u Zahtjev pogrešno pominje paragraf 74, a ne paragraf 71, koji je posljednji paragraf u Izjavi. Izjava je priložena u Dodatku A Zahtjeva.

⁵ Zahtjev, 5.

⁶ Zahtjev, par. 5.

3. Optuženi tvrdi da je Zahtjev blagovremeno podnesen, jer mu tužilaštvo nije objelodanilo tu izjavu sve do 26. maja 2015.⁷ On tvrdi da nad dokaznom vrijednošću izjave nije prevagnula potreba da se osigura pravično suđenje zato što je bi Izjava bila podastrta tokom njegovog izvođenja dokaza da tužilaštvo nije prekršilo svoju obavezu objelodanjivanja.⁸ Optuženi ponovno iznosi svoju opservaciju da Vijeće griješi kad ocjenjuje da li postoje "izuzetne okolnosti" koje bi opravdale primjenu diskrecionog prava na ponovno otvaranje dokaznog predmeta.⁹

4. Dana 18. juna 2015., tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na deveti zahtjev za ponovno otvaranje dokaznog postupka odbrane: Izjava Radomira Bjelanovića (dalje u tekstu: Odgovor), kojim se protivi Zahtjevu.¹⁰ Tužilaštvo tvrdi da Izjava ima minimalnu dokaznu vrijednost i da ne opravdava zakašnjenje koje bi prouzrokovalo ponovno otvaranje dokaznog postupka u ovako uznapredovaloj fazi suđenja.¹¹ Tužilaštvo napominje da je Vijeće prethodno zaključilo da je pitanje da li je došlo do kršenja obaveze objelodanjivanja irelevantno za utvrđivanje postoje li izvanredne okolnosti koje bi opravdale primjenu njegovog diskrecionog prava za ponovno otvaranje predmeta.¹² Ono naglašava da je pertinentno pitanje ono nedostatka dokazne vrijednosti.¹³

5. Tužilaštvo tvrdi da Izjava naprosto sugerije da je Bjelanović možda preduzeo neke zaštitne mjere prema bosanskim Muslimanima, ali ne sugerije da su njegov stav podržavali i drugi organi vlasti u RS.¹⁴ Na primjer, u njoj se konstatuje da je sam Bjelanović izjavio da je morao da dâ otkaz premda je bio načelnik policije u Vlasenici, imajući u vidu prijetnje kojima su bili izloženi on i njegova porodica zato što se trudio da zaštititi bosanske Muslimane.¹⁵ Pored toga, tužilaštvo tvrdi da je optuženi propustio da objasni kako dokazi o samonaoružavanju bosanskih Muslimana i činjenju zločina ukazuju na to da naoružavanje bosanskih Srba nije vršeno za potrebe protjerivanja

⁷ Zahtjev, par. 4.

⁸ Zahtjev, par. 6.

⁹ Zahtjev, par. 7.

¹⁰ Odgovor, par. 1, 7.

¹¹ Odgovor, par. 1, 5-6.

¹² Odgovor, par. 2, odnosi se na Odluku po trećem zahtjevu optuženog za ponovno otvaranje dokaznog postupka odbrane, 17. decembar 2014., par. 13 i Odluku po sedmom zahtjevu optuženog za ponovno otvaranje dokaznog predmeta, 20. april 2015., par. 13.

¹³ Odgovor, par. 2.

¹⁴ Odgovor, par. 3.

¹⁵ Odgovor, par. 3.

bosanskih Muslimana.¹⁶ U svakom slučaju, tužilaštvo tvrdi da su informacije sadržane u Izjavi po ovom pitanju "uopštene i ograničenog opsega", i da obuhvataju pitanje koje je bilo predmet ekstenzivnog svjedočenja i argumenata iznesenih u ovom predmetu.¹⁷

II. Mjerodavno pravo

6. Pravilnik se konkretno ne bavi mogućnošću ponovnog otvaranja dokaznog postupka neke od strana kako bi se uveli dodatni dokazi. Prema sudskoj praksi Međunarodnog suda, strana može da zatraži odobrenje za ponovno otvaranje svog dokaznog postupka radi izvođenja novih dokaza, to jest, dokaza koje strana koja ih predlaže nije mogla pribaviti do zaključenja svog glavnog dokaznog postupka, usprkos tome što je primijenila svu razumnu revnost da ih pribavi.¹⁸

7. Glavni moment koji treba uzeti u obzir pri rješavanju zahtjeva za ponovno otvaranje dokaznog predmeta radi uvrštavanja novih dokaza jest pitanje da li su ti dokazi uz dužnu revnost mogli biti identifikovani i izvedeni u sklopu glavnog izvođenja dokaza strane koja je podnijela zahtjev.¹⁹ Nadalje, teret dokazivanja činjenice da dokazi čije se prihvatanje traži ni uz dužnu revnost nisu mogli biti otkriveni "u potpunosti" počiva na strani koja traži ponovno otvaranje svog dokaznog postupka.²⁰

¹⁶ Odgovor, par. 4.

¹⁷ Odgovor, par. 4.

¹⁸ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-5-88-T, Odluka po zahtjevu za ponovno otvaranje dokaznog postupka tužilaštva, 9. maj 2008. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s ponovnim otvaranjem dokaznog postupka u predmetu *Popović*), par. 23; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-5-88-T, Daljnja odluka po zahtjevu tužilaštva za ponovno prihtavanje dokaza u postupku pobijanja i za ponovno otvaranje dokaznog postupka, povjerljivo, 27. mart 2009. (dalje u tekstu: Daljnja odluka u predmetu *Popović*), par. 98; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-5-88-T, Odluka po drugom zahtjevu tužilaštva za ponovno otvaranje svog postupka i/ili prihvatanje dokaza u postupku pobijanja, povjerljivo, 8. maj 2009. (dalje u tekstu: Druga odluka o ponovnom otvaranju postupka u predmetu *Popović*), par. 67; *Tužilac protiv Delalića i drugih*, predmet br. IT-96-21-A, Presuda, 20. februar 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*), par. 283.; *Tužilac protiv Delalića i drugih*, predmet br. IT-96-21-T, Odluka po alternativnom zahtjevu tužioca za ponovno otvaranje predmeta optužbe, 19. august 1998. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Čelebići*), par. 26; *Tužilac protiv Sobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po zahtjevu za ograničeno dodatno izvođenje dokaza tužilaštva u vezi s bosanskom i kosovskom komponentom predmeta s poverljivim dodatkom, 13. decembar 2005., par. 8-14.

¹⁹ Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 283; Odluka u vezi s ponovnim otvaranjem dokaznog postupka u predmetu *Popović*, par. 24; Daljnja odluka u predmetu *Popović*, par. 99.

²⁰ Odluka u vezi s ponovnim otvaranjem dokaznog postupka tužilaštva u predmetu *Popović*, par. 24; Daljnja odluka u predmetu *Popović*, par. 99; Druga odluka o ponovnom otvaranju postupka u predmetu *Popović*, par. 68; Sudska odluka u predmetu *Čelebići*, par. 26; *Tužilac protiv Blagojevića i Jokića*, predmet br. IT-20-60-T, Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza u postupku pobijanja sa zahtjevom za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92bis u postupku pobijanja i za ponovno otvaranje svog

8. Nadalje, ako se pokaže da dokazi ni uz dužnu revnost nisu mogli biti pronađeni prije kraja dokaznog postupka, Pretresno vijeće će se poslužiti svojim diskrecionim pravom da odluči hoće li prihvatiti dokaze, razmotrivši njihovu dokaznu vrijednost, i koliko je prihvatanje dokaza u tako kasnoj fazi postupka pravično.²¹ Ovi potonji faktori potpadaju pod opšte diskreciono pravo vijeća, sadržano u pravilu 89(D) Pravilnika, da isključi dokaze ako potreba da se osigura pravično suđenje uveliko nadmašuje njihovu dokaznu vrijednost.²²

9. Sljedeći faktori su relevantni za vršenje diskrecionog prava Vijeća: (i) podmakla faza suđenja; (ii) odugovlačenje do kojeg će vjerovatno doći zbog predloženog dodatnog izvođenja dokaza, te primjerenost mogućeg odgađanja u ukupnom kontekstu suđenja; i (iii) dokazna vrijednost dokaza koji se žele izvesti.²³

III. Diskusija

10. Pretresno vijeće konstatuje da je optuženom Izjava objelodanjena u maju 2015. godine. Prema tome, optuženi nije mogao uz primjenu razumne dužne revnosti da Izjavu identifikuje ranije. Pretresno vijeće stoga zaključuje da Izjava spada u nove dokaze, koji nisu prezentirani u sklopu dokaznog postupka optuženog.

11. Vijeće je pregledalo dijelove Izjave na koju se poziva optuženi.²⁴ Ona sadrži informacije da Bjelanović tvrdi da je "spasio živote mnogim Muslimanima", tako što je pomogao da se bosanski Muslimani prebace u "zaštićene zone".²⁵ Međutim, Vijeće napominje da su te informacije podastrte u vrlo uopštenim terminima u vezi sa

dokaznog postupka u ograničene svrhe, 13. septembar 2004. (dalje u tekstu: Sudska odluka u predmetu *Blagojević*), par. 9.

²¹ Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 283.

²² Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 283.

²³ Odluka u vezi s ponovnim otvaranjem dokaznog postupka tužilaštva u predmetu *Popović*, par. 25; Daljnja odluka u predmetu *Popović*, par. 100; Druga odluka o ponovnom otvaranju postupka u predmetu *Popović*, par. 68; Sudska odluka u predmetu *Blagojević*, par. 10-11; Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 280 (odnosi se na Sudsku odluku u predmetu *Čelebići*, par. 27), 290. Što se tiče odmjeravanja takve situacije, sudska praksa Međunarodnog suda utvrđuje da samo u "izuzetnim slučajevima, kada je to neophodno za provođenje pravde" Vijeće može da primijeni svoje diskreciono pravo za ponovno otvaranje postupka. Prvostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 27 (citirano uz odobrenje u Drugostepenoj presudi u predmetu *Čelebići*, par. 288).

²⁴ Izjava, par. 25, 35-36, 38, 44-49, 71.

²⁵ Izjava, par. 35-36.

pojedinačnim akcijama za koje Bjelanović tvrdi da ih je preduzeo. Osim toga Vijeće je uzelo u obzir da je Bjelanović izjavio da osjećao izložen prijetnjama i da je napustio svoj položaj načelnika policijske stanice u Vlasenici nakon akcija koje je preduzeo. Isto tako, Bjelanović ne uspostavlja nikakvu vezu između akcija koje je preduzeo i svog kasnijeg imenovanja za načelnika policije u Milićima, niti postoji bilo kakva sugestija da je Mićo Stanišić bio svjestan njegovih djela. Suprotno tvrdnji optuženog, ove informacije imaju minimalnu dokaznu vrijednost i ne potkrepljuju pretpostavku da su se organi vlasti RS suprotstavljali zločinima protiv bosanskih Muslimana.

12. Izjava isto tako sadrži informacije u vezi sa naoružavanjem bosanskih Muslimana i u vezi sa snagama bosanskih Muslimana koje su ubijale civile.²⁶ U mnogim slučajevima Bjelanović jednostavno kaže ono što je čuo. Pretresno vijeće nalazi da je njegovo svjedočenje od minimalne, odnosno nikakve dokazne vrijednosti za pitanja u ovom predmetu. Osim toga, ove informacije ni na koji način ne sugerišu da naoružavanje bosanskih Srba nije vršeno u svrhu protjerivanja bosanskih Muslimana, kao što to tvrdi optuženi.

13. Imajući u vidu minimalnu dokaznu vrijednost Izjave, kao i činjenicu da je postupak u poodmakloj fazi, Vijeće zaključuje da nema razloga da primijeni svoje diskreciono pravo za ponovno otvaranje predmeta, kako bi se prihvatila Izjava na osnovu pravila 92 *quater*. Nakon razmatranja osnovanosti zahtjeva, Vijeće izražava zabrinutost da se podnošenje zahtjeva od strane optuženog za ponovno otvaranje postupka isto tako pretvorilo u numeričku vježbu. Optuženi se podsjećaju da takvi zahtjevi ne predstavljaju produktivan način za korištenje dragocjenih sudskih resursa.

²⁶ Izjava, par. 25, 44-49.

IV. Dispozitiv

14. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće na osnovu pravila 54 i 89(D) Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 9. jula 2015. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]